

ANDTS-program 2022-2023

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum och paragraf: 2022-02-28, § 18

Revisionsdatum:

Dnr: 21KS150

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Perspektiv i ANDTS-arbetet.....	3
Att förebygga ANDTS.....	3
Nationella mål.....	4
Askersunds kommuns mål 2022-2023	4
Styrning, uppföljning och ansvar.....	4

Inledning

Detta program ersätter det tidigare ”ANDT-program 2018-2021” som beslutades av kommunfullmäktige 2018-04-23. Programmet uppdateras med tillägg om bland annat spel om pengar och barnrätt. Denna uppdatering av programmet genomförs utifrån samma beslut som togs 2018.

I riksdagens ANDT-strategi ”En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2016-2020” ingår inte spel om pengar som ett område, däremot är det kommunens och regionens ansvar att arbeta förebyggande med detta vilket gör att området spel om pengar ingår i detta program.

Programmet anger Askersunds kommuns övergripande prioriteringar inom ANDTS-området (alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel om pengar) och ska tala om vad kommunen vill uppnå.

Programmet är till för samtliga medborgare i Askersunds kommun; barn, ungdomar, vuxna och äldre. Askersunds kommun ska aktivt verka för skapande av trygga miljöer inom ANDTS-områden och för alla individer. Programmet konkretiseras i respektive nämnds verksamhetsplan.

Syfte

Det övergripande syftet med detta program är att bidra till en god folkhälsa, en minskad brottslighet samt minskade sociala och ekonomiska kostnader och konsekvenser för samhället.

Perspektiv i ANDTS-arbetet

Allt förebyggande arbete ska genomsyras av ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Jämlikhet handlar om alla människors lika värde och att alla ska behandlas likvärdigt. Med jämlikhet menas i detta sammanhang exempelvis att alla människor ska ha samma möjligheter till förebyggande insatser mot ANDTS oavsett kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion, personens ursprung eller ålder. Jämställdhet handlar om jämlikhet mellan kvinnor och män. Med jämställdhet menas i detta sammanhang exempelvis att alla ska ha samma möjligheter till miljöer utan ANDTS oavsett vilket kön personen har.

Det förebyggande arbetet ska genomsyras av ett barnrättsperspektiv som innebär att arbetet utgår från barnkonventionen. I barnkonventionen finns flera artiklar som har bäring på ANDTS-arbetet. Barn ska skyddas från narkotika (artikel 33). Barn har rätt till skydd mot alla former av våld (artikel 19) och rätt till social trygghet (artikel 26). Vid alla åtgärder som rör ett barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa (artikel 3). Barn ska ha möjlighet att komma till tals och göras delaktiga i frågor som berör dem (artikel 12).

Att förebygga ANDTS

Användning av alkohol, narkotika, dopning och tobak samt spel om pengar riskerar att leda till negativa hälsokonsekvenser. De sociala konsekvenserna är negativa och förutom att de orsakar tragedier för enskilda individer och familjer orsakar de också stora kostnader för samhället. Ett effektivt folkhälsoarbete innehåller både främjande och förebyggande insatser. Ett främjande arbete innebär att förstärka hälsa och välmående och ett förebyggande arbete handlar om att vidta åtgärder för att förhindra att skada uppstår.

För en god folkhälsa samt trygghet i vår vardag är det viktigt att tillgång och konsumtion av ANDTS minskar. Särskilt viktigt är det att barn och unga får en trygg uppväxtmiljö och mår bra. Kunskaperna om vilka förebyggande åtgärder som fungerar gällande ANDTS-relaterade problem ökar stadigt.

Avgörande för utformningen av det förebyggande arbetet är kunskap om vilka de viktigaste skydds- och riskfaktorerna är och hur dessa ska kunna främjas respektive motverkas.

Aktiva och engagerade vuxna är den viktigaste förutsättningen för ett framgångsrikt förebyggande arbete. För att skjuta upp alkoholdebut, minska totalkonsumtion och förhindra att unga provar narkotika krävs förändringar av attityder och beteende hos vuxna. Att ge ungdomarna olika valmöjligheter på alkohol- och drogfria miljöer är viktigt. Det är också viktigt att ge tonårsföräldrar stöd och information för att minska användandet hos ungdomarna. Det behövs ständigt aktuell kunskap om ANDTS-användandet bland Askersunds ungdomar.

Det ANDTS-förebyggande arbetet är tvärsektorielt. Viktiga samarbetspartners i det ANDTS-förebyggande arbetet är kommun, region, polis, länsstyrelse, ideella organisationer, näringsliv och föreningsliv.

Nationella mål

Riksdagen antog år 2016 ”En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2016-2020”. Regeringen står kvar i sin bedömning sedan föregående strategi att det övergripande målet för ANDT-politiken är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol samt ett minskat tobaksbruk.

Ett av regeringens mål är att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation samt att barn och unga ska skyddas mot eget och andras skadliga bruk. Flera faktorer som kraftigt bidrar till hälsoklyftorna finns inom ANDT-området och det är därför strategiskt viktigt med förebyggande arbete inom detta område. För att uppnå regeringens ambition kring jämlikhet i hälsa måste både jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet tydliggöras och genomföra ANDT-arbetet.

Askersunds kommun fokuserar på de första fem målen i den nationella strategin 2016-2020 då det sjätte målet lyfter det internationella ANDT-arbetet.

Askersunds kommuns mål 2022-2023

1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel om pengar ska minska.
2. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska successivt minska.
3. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak eller spel om pengar ska successivt minska.
4. Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
5. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak eller spel om pengar ska minska.

Styrning, uppföljning och ansvar

Nämnderna ska utifrån programmet utforma mål samt inkludera dessa i verksamhetsplanerna inom respektive nämnd. Uppföljning av målen redovisas inom ramen för delårsrapport och årsredovisning.